

Poznámky k individuálnej účtovnej závierke

Poznámky k 31.12.2008

Či. I Všeobecné údaje

Názov účtovnej jednotky	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
Sídlo účtovnej jednotky	Groesslingová 5 , 812 62 Bratislava
Dátum založenia/zriadenia	Založená zákonom č. 581/2004 Z.z. dňa 25.11.2004
IČO	30 79 64 82
DIČ	2021904456

Štatutárny orgán /meno a priezvisko/	MUDr. Richard Demovič, PhD
Zástupca štatutárneho orgánu /meno a priezvisko/	Ing. Peter Kvasnica
Priemerný počet zamestnancov počas účtovného obdobia	502,15
Počet riadiacich zamestnancov	19

Hlavná činnosť účtovnej jednotky	Dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
Právny dôvod na zostavenie účtovnej závierky	Riadna účtovná závierka k 31.12.2008

Či. II Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

- Účtovná závierka je zostavená za predpokladu nepretržitého pokračovania účtovnej jednotky vo svojej činnosti áno
- Zmeny účtovných metód a účtovných zásad
Účtovná jednotka zmenila účtovné metódy, účtovné zásady oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu nie

Ak áno:

Druh zmeny	Dôvod zmeny	Zmena vplývala na hodnotu majetku, záväzkov, vlastného imania a výsledku hospodárenia	Peňažné vyjadrenie v tis. Sk

- Úpravy pri prechode na novú metodiku účtovania od 1.1.2008

Účty k 31.12.2007	Suma v Sk	Účty k 1.1.2008	Suma v Sk
389 – Odhadné účty aktívne	9 482 293,48	323 – Krátkodobé rezervy	9 482 293,48
932 – Nerozdelený zisk neuhradená strata min. období	169 520 615,03	428 - Nerozdelený zisk neuhradená strata min. období	169 520 615,03
956 – Sociálny fond	96 680,10	472 – Sociálny fond	96 680,10
998 – Podsúvahové účty	62 984 632,27	798 – Podsúvahové účty	62 984 632,27
999 – Vyrovnávací účet k podsúvahovému	62 984 632,27	799 – Vyrovnávací účet k podsúvahovému	62 984 632,27

Účtovné prípady k 1.1.2008			
Spolu		Spolu	

4. Spôsob ocenenia jednotlivých položiek

a) Dlhodobý nehmotný a dlhodobý hmotný majetok

Dlhodobý majetok nakupovaný sa oceňuje obstarávacou cenou.

Obstarávacia cena zahŕňa cenu, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s jeho obstaraním.

Vyskytujúce sa náklady súvisiace s obstaraním v účtovnej jednotke:

- dopravné
- montáž
- provízia
- poistné
- iné

Súčasťou obstarávacej ceny nie sú:

- úroky
- realizované kurzové rozdiely,

ktoré vznikli do momentu uvedenia dlhodobého majetku do užívania.

Dlhodobý majetok vytvorený vlastnou činnosťou sa oceňuje vlastnými nákladmi. **Nezarad'oval v r. 2008**

Vlastné náklady obsahujú:

- priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť
- časť nepriamych nákladov, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť

Slovný opis nepriamych nákladov .....

Dlhodobý majetok získaný darovaním alebo delimitáciou sa oceňuje reprodukčnou obstarávacou cenou. Nezáiskal

Dlhodobý majetok nadobudnutý bezodplatným prevodom pri splynutí, zlúčení, rozdelení alebo pri prevode správy sa oceňuje cenou, v ktorej sa doteraz viedol v účtovníctve.

Ak cenu nie je možné zistiť, oceňuje sa reprodukčnou obstarávacou cenou.

Od roku 2008 sa uplatňuje zásada opatrnosti - prechodné zníženie hodnoty majetku sa vyjadruje vytvorením opravnej položky.

b) Dlhodobý finančný majetok sa oceňuje obstarávacou cenou.

c) Zásoby

Nakupované zásoby sa oceňujú obstarávacou cenou.

Obstarávacia cena zahŕňa cenu, za ktorú sa zásoby obstarali a náklady súvisiace s ich obstaraním.

Vyskytujúce sa náklady súvisiace s obstaraním v účtovnej jednotke:

- dopravné
- montáž
- iné

Zásoby vytvorené vlastnou činnosťou sa oceňujú vlastnými nákladmi. **Nemal v r. 2008**

Vlastné náklady obsahujú:

- priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť
- časť nepriamych nákladov, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť

Slovný opis nepriamych nákladov .....

Zásoby získané darovaním alebo delimitáciou sa oceňujú reprodukčnou obstarávacou cenou (napr. určenou v darovacej zmluve alebo určenou komisiou pre oceňovanie).

Od roku 2008 sa uplatňuje zásada opatrnosti - prechodné zníženie hodnoty zásob sa vyjadruje vytvorením opravnej položky. **Rizikové zásoby nemá**

d) Pohľadávky

Pohľadávky pri ich vzniku sa oceňujú ich menovitou hodnotou.

Od roku 2008 sa uplatňuje zásada opatrnosti - prechodné zníženie hodnoty pohľadávok sa vyjadruje vytvorením opravnej položky. **Netvoril opravnú položku na pohľadávky voči Európskej zdravotnej poisťovni (EZP) v konkurze v čiastke 5 029 tis. Sk. Jedná sa o špecifický druh pohľadávok zo zúčtovacie vzťahu úradu ako styčného orgánu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zahraničí pre poistencov zdravotných poisťovní a jej výška môže časom narastať v prípade, keď si zahraničný partneri uplatnia úhradu nákladov ošetrovaných pacientov EZP v zahraničí. V prípade, ak vznikne takáto situácia úrad bude musieť vykonať úhradu voči zahraničným partnerom a nebude si môcť zvýšiť uplatnenú pohľadávku z dôvodu, že lehota na jej uplatnenie už uplynula. Riešiť tento problém preto bude potrebné v kontexte záväzku štátu – SR voči zahraničným partnerom. Úradu ako neplatiteľovi dane z príjmu sa daňový základ o vytvorené rezervy neupravuje.**

e) Peňažné prostriedky a ceniny

Peňažné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich menovitou hodnotou.

Celkový zostatok hotovosti vo všetkých pokladniciach Sk k 31. decembru 2008 bol nulový z dôvodu prechodu na Euro k 1.1.2009. V pokladniciach cenín (stravné lístky) bol zostatok taktiež nulový.

f) Náklady budúcich období a príjmy budúcich období

Od roku 2008 sa pri účtovaní nákladov a výnosov uplatňuje zásada časového rozlíšenia. Náklady budúcich období a príjmy budúcich období sa vykazujú vo výške, ktorá je potrebná na dodržanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím.

g) Závazky

Závazky pri ich vzniku sa oceňujú menovitou hodnotou. Ak sa pri inventarizácii zistí, že suma záväzkov je iná ako ich výška v účtovníctve, uvedú sa záväzky v účtovníctve a v účtovnej závierke v tomto zistenom ocenení.

h) Rezervy

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo výškou. Tvorí sa na základe zásady opatrnosti t.j. tvoria sa na krytie známych rizík alebo strát. Oceňujú sa v očakávanej výške záväzku. Tvorba rezerv sa uplatňuje od roku 2008.

i) Výdavky budúcich období a výnosy budúcich období

Od roku 2008 sa pri účtovaní nákladov a výnosov uplatňuje zásada časového rozlíšenia. Výdavky budúcich období a výnosy budúcich období sa vykazujú vo výške, ktorá je potrebná na dodržanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím.

j) Majetok obstaraný z transferov sa oceňuje obstarávacou cenou.

k) Majetok obstaraný formou finančného a operatívneho leasingu sa oceňuje obstarávacou cenou.

l) Cudzía mena

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sa prepočítavajú na slovenskú menu kurzom vyhláseným Národnou bankou Slovenska platným ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, a k inému dňu, ak to ustanovuje osobitný predpis. V účtovnej závierke sú vykázané s prepočtom podľa kurzu platného ku dňu, ku ktorému sa zostavuje. Od roku 2008 sa kurzové straty účtujú do nákladov a kurzové zisky do výnosov.

m) Účtovná jednotka nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty. V prípadoch, keď dodávatelia sú platiteľmi DPH, fakturovaná DPH je súčasťou ocenenia dlhodobého majetku, zásob, nákladov. **Áno**

5. Podstata odpisovania dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku

Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sú stanovené tak, že sa vychádza z predpokladanej doby jeho užívania a predpokladaného priebehu jeho opotrebenia. Odpisovať sa začína odo dňa jeho zaradenia do používania. Účtovné odpisy sa zaokrúhľujú na celé

koruny smerom nahor. Metóda odpisovania sa používa lineárna. Predpokladaná doba užívania a odpisové sadzby sú stanovené takto:

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch	Ročná odpisová sadzba
1	4	25%
2	6	16,7%
3	12	8,3%
4	20	5%

Drobný nehmotný majetok od 1,- Sk do 50 000,- Sk, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nie je dlhodobým nehmotným majetkom sa účtuje pri obstaraní do nákladov na účet 518 - Ostatné služby.
Drobný hmotný majetok od 1,- Sk do 30 000,- Sk, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nie je dlhodobým hmotným majetkom sa účtuje ako zásoby.

III.

Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje v súvahe

A Neobežný majetok

I. Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok

1. Prehľad o pohybe dlhodobého nehmotného majetku /v tis. Sk/

a) OBSTARÁVACIA CENA

Názov	Účet	Riadok súvahy	OC k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Presuny +/-	OC k 31.12.2008
Aktivované N na vývoj	012	003					
Softvér	013	004	44 925	+29 381			74 306
Oceniteľné práva	014	005					
Drobný DNM	018	006					
Ostatný DNM	019	006					
Spolu			44 925	+29 381			74 306

b) OPRÁVKY A OPRAVNÉ POLOŽKY

Názov	Účty	Riadok súvahy	Oprávky, OP k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Presuny +/-	Oprávky, OP k 31.12.2008
Oprávky a OP k aktivovaným N na vývoj	072 091	003					
Oprávky a OP k softvéru	073 091	004	2 694	+18 577			21 271
Oprávky a OP k oceniteľným právam	074 091	005					
Oprávky a OP k drobnému DNM	078 091	006					
Oprávky a OP k ostatnému DNM	079 091	006					
Spolu			2 694	+18 577			21 271

Textová časť

Prírastok nehmotného majetku tvorí zaradenie informačného systému. U oprávok sa prejavili účtované odpisy na zaradený nehmotný majetok.

2. Prehľad o pohybe dlhodobého hmotného majetku /v tis. Sk/

a) OBSTARÁVACIA CENA

Názov	Účet	Riadok súvahy	OC k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Presuny +/-	OC k 31.12.2008
-------	------	---------------	-----------------	-------------	----------	-------------	-----------------

Pozemky	031	010					
Umelecké diela a zbierky	032	011					
Predmety z drahých kovov	033						
Stavby	021	012	630	+ 60 464			61 094
Samostatné hnuťelné veci a súbory hnut. vecí	022	013	60 677	+17 713			78 390
Dopravné prostriedky	023	014	16 007	+1 389	- 1 154		16 242
Pestovateľské celky trvalých porastov	025	015					
Základné stádo a ťažné zvieratá	026	016					
Drobný DHM	028	017					
Ostatný DHM	029	018	345	+244			589
Spolu			77 659	+ 79 810	-1 154		156 315

b) OPRÁVKY A OPRAVNÉ POLOŽKY

Názov	Účty	Riadok súvahy	Oprávky, OP k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Presuny +/-	Oprávky, OP k 31.12.2008
OP k pozemkom	092	010					
OP k umeleckým dielam a zbierkam	092	011					
OP k predmetom z drahých kovov	092						
Oprávky a OP k stavbám	081 092	012	47	3 055			3 102
Oprávky a OP k samostatným hnuťelným veciam a súb. hn. v.	082 092	013	19 834	15 606			35 440
Oprávky a OP k dopravným prostriedkom	083 092	014	12 005	4 349	-1 154		15 200
Oprávky a OP k pestovateľs. celkom trvalých porastov	085 092	015					
Oprávky a OP k základnému stádu a ťažným zvieratám	086 092	016					
Oprávky a OP k drobnému DHM	088 092	017					
Oprávky a OP k ostatnému DHM	089 092	018	162	102			264
Spolu			32 048	23 112	-1 154		54 006

Pohľadávky

Pohľadávky	Riadok súvahy	Hodnota pohľadávok v tis. Sk	Opis
Z obchodného styku	043	6 456	311 - Odberatelia
Ostatné pohľadávky	044	326 010	315 – Pohľadávky voči štátom a ZP – styčný orgán
Iné pohľadávky	050	25 109	378 – Iné pohľadávky – pokuty od ZP, poskytovateľov a platiteľov

Spolu	042	357 574	
-------	-----	---------	--

1. Opravné položky k pohľadávkam /v tis. Sk/

Položka pohľadávok	Riadok súvahy	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2007	Tvorba +	Zníženie -	Zrušenie -	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2008	Opis dôvodov tvorby, zníženia, zrušenia OP k pohľadávkam
Spolu							

2. Pohľadávky podľa doby splatnosti v tis. Sk /riadky 043 súvahy/:

Pohľadávky podľa doby splatnosti	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2008	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2007
Pohľadávky v lehote splatnosti	2 630	
Pohľadávky po lehote splatnosti	3 826	
Spolu (súčet riadkov súvahy 048 a 060)	6 456	

3. Pohľadávky podľa zostatkovej doby splatnosti v tis. Sk /riadky 048 a 060 súvahy/:

Pohľadávky podľa zostatkovej doby splatnosti	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2008	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2007
Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do 1 roka		
Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti od 1 roka do 5 rokov		
Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov		
Spolu (súčet riadkov súvahy 048 a 060)		

III. Finančný majetok

1. Významné zložky krátkodobého finančného majetku podľa jednotlivých položiek súvahy /v tis. Sk/

Krátkodobý finančný majetok	Riadok súvahy	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2008
Pokladnica (211+213)	052	79		-43	36
Bankové účty	053	634 501	+ 85 190		719 691
Spolu	051	634 580	+ 85 190	-43	719 727

V. Časové rozlíšenie

1. Významné položky časového rozlíšenia nákladov budúcich období a príjmov budúcich období podľa jednotlivých položiek súvahy /v tis. Sk/

Opis položky časového rozlíšenia	Riadok súvahy	Hodnota k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Hodnota k 31.12.2008

Náklady budúcich období spolu z toho:	058	608		-69	539
Poistné na autá					
Príjmy budúcich období spolu z toho:					
Spolu	057	608		-69	539

Vlastné imanie

Vlastné imanie podľa jednotlivých položiek súvahy /v tis. Sk/

Názov položky	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2007	Zvýšenie +	Zníženie -	Presun +/-	Hodnota v tis. Sk k 31.12.2008
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	169 521			+ 15 186	184 707
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	15 186		-5 689	-15 186	-5 689
Spolu	184 707		-5 689		179 018

Závazky

Rezervy podľa jednotlivých položiek súvahy /v tis. Sk/

Položka rezerv	Výška v tis. Sk k 31.12.2007	Tvorba +	Zníženie -	Zrušenie -	Výška v tis. Sk k 31.12.2008	Predpokladaný rok použitia rezerv
Nevyčerpané dovolenky	5 591			-662	4 929	2009
Odvody za dovolenky	1 770			-35	1 735	2009
Nevyfaktúrované dodávky	2 121			-10	2 111	2009
Spolu	9 482			-707	8 775	

Závazky podľa doby splatnosti v tis. Sk /riadky 140 a 151 súvahy/:

Závazky podľa doby splatnosti	Výška v tis. Sk k 31.12.2008	Výška v tis. Sk k 31.12.2007
Krátkodobé záväzky /r.140/ spolu z toho		
Záväzky v lehote splatnosti		
Záväzky po lehote splatnosti		
Dlhodobé záväzky /r.151/ spolu z toho		
Záväzky v lehote splatnosti		
Záväzky po lehote splatnosti		
Spolu (súčet riadkov súvahy 140 a 151)		

1. Záväzky podľa zostatkovej doby splatnosti v tis. Sk /riadky 140 a 151 súvahy/:

Záväzky podľa zostatkovej doby splatnosti	Výška v tis. Sk k 31.12.2008	Výška v tis. Sk k 31.12.2007
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti do 1 roka		
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti od 1 roka do 5 rokov		
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov		
Spolu (súčet riadkov súvahy 140 a 151)		

Popis významných položiek záväzkov podľa jednotlivých položiek súvahy

a) Záväzky zo sociálneho fondu /v tis. Sk/

Sociálny fond	Rok 2008	Rok 2007
Stav k 1.januáru	97	
Tvorba sociálneho fondu	957	

Čerpanie sociálneho fondu	953	
Stav k 31.decembru	101	97

Časové rozlíšenie

1. Významné položky časového rozlíšenia výdavkov budúcich období a výnosov budúcich období podľa jednotlivých položiek súvahy /v tis. Sk/

Opis položky časového rozlíšenia	Riadok súvahy	Hodnota k 31.12.2007	Prírastky +	Úbytky -	Hodnota k 31.12.2008
Výdavky budúcich období spolu z toho:					
Výnosy budúcich období spolu z toho:	103	373 048	+65 112		438 160
Príspevky od ZP		373 048	+53 236		426 284
Inform. Systém zo zdrojov min.			+11 876		11 876
Spolu		373 048	+65 112		438 160

2. Informácia o prijatých kapitálových transferoch zaúčtovaných na účte 384 /v tis. Sk/

Kapitálový transfer	Stav záväzku k 31.12.2007	Príjem kapitálového transferu	Zúčtovanie do výnosov bežného účtovného obdobia	Zúčtovanie do výnosov budúcich období	Stav záväzku k 31.12.2008
Príspevky od ZP	373 048	426 284	373 048	426 284	426 284
Inform. Systém zo zdrojov min.		18 918	7 042	11 876	11 876
Spolu	373 048	445 202	380 090	438 160	438 160

IV.

Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje vo výkaze ziskov a strát

1. Výnosy - popis a výška významných položiek /v tis. Sk/

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Suma v tis. Sk
Tržby za vlastné výkony a tovar	602 – Tržby z predaja služieb	18 928
	Za súdne pitvy	9 494
	Za toxikologické vyšetrenie	4 260
	Za chladenie	975
	Ostatné tržby za vlastné výkony	4 199
Ostatné výnosy	644 - Úroky	873
	645 – Kurzové zisky	4 806
	648 – Záonné poplatky (príspevky ZP)	373 048
	649 – Iné ostatné výnosy (vydané rozhodnutia)	29 027

Finančné výnosy	691 - Dotácie	7 042
Spolu		433 724

Náklady - popis a výška významných položiek /v tis. Sk/

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Suma v tis. Sk
Spotrebované nákupy	501 – Spotreba materiálu	32 299
	502 – Spotreba energie	11 498
Služby	511 – Opravy a udržiavanie	9 374
	512 – Cestovné	1 498
	513 – Náklady na reprezentáciu	491
	518 – Ostatné služby	68 016
Osobné náklady	521 – Mzdové náklady	185 010
	524 – Zákonné soc. poistenie	63 078
	525 – Ostatné soc. poistenie	1 419
	527 – Zákonné soc. náklady	1 470
Dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	930
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	542 – Ostatné pokuty a penále	170
	545 – Kurzové straty	1 978
	548 – Manká a škody	21
	549 – Iné ostatné náklady	20 472
Odpisy, rezervy a opravné položky	551 - Odpisy	41 689
Finančné náklady		
Spolu		439 413

Osobitné náklady /v tis. Sk/

Názov položky	Suma nákladov v tis. Sk
Overenie účtovnej závierky	286
Iné uisťovacie služby	
Daňové poradenstvo	
Iné súvisiace služby poskytnuté účtovnej jednotke týmto audítorom alebo audítorskou spoločnosťou	

--	--

Názov položky	Suma nákladov v tis. Sk
Opis a suma významných nákladov vzniknutých v súvislosti so zavedením meny eura	
Suma kurzových strát a kurzových ziskov účtovaná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, vzniknutá v súvislosti so zavedením meny eura	

V.

Opis údajov na podsúvahových účtoch

Druh položky	Opis položky	Hodnota	Účet
Prijaté depozitá a hypotéky			
Prenajatý majetok	Špeciálne zariadenia súdno- lekárskych a patologicko- anatomických pracovísk	61 853	798 - prenájatý majetok
Majetok prijatý do úschovy			
Prísne zúčtovateľné tlačivá			
Materiál v skladoch civilnej ochrany			
Odpísané pohľadávky			
Spolu		61 853	

Iné aktíva a iné pasíva /v tis. Sk/

Iné aktíva a iné pasíva	Opis	Hodnota celkom
Závazky z poskytnutých záruk		
Závazky zo súdnych rozhodnutí		
Závazky zo všeobecne záväzných právnych predpisov		
Závazky z ručenia		
Spolu		

Ostatné finančné povinnosti /v tis. Sk/

Názov položky	Popis	Hodnota celkom	Hodnota týkajúca sa spriaznených osôb
Povinnosti z devízových termínovaných obchodov a iných finančných derivátov			
Povinnosti z opčných obchodov			
Zákonná alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty, napr. z dodávateľských zmlúv alebo odberateľských zmlúv			
Povinnosti z leasingových, nájomných, servisných, poisťných, koncesionárskych, licenčných a podobných zmlúv			
Povinnosť investovať prostriedky získané oslobodením od dane z príjmov			
Iné povinnosti			
Spolu			

V Bratislave dňa : 26. 1. 2009

Zostavené dňa: 26.01.2009	Podpisový záznam štatutárneho orgánu účtovnej jednotky alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:	Podpisový záznam osoby zodpovednej za zostavenie účtovnej závierky:	Podpisový záznam osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva:
Schválené dňa:	MUDr. Richard Demovič, PhD., v.r.	Ing. Eva Šimková, v. r.	Monika Lábdiová, v.r.